ԼԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6107 — 14 | 27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1906 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 3 ՄԱՅԻՍԱՐԻՆ 1324 — ԼԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6107

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գալատիայի Կոնստանդնիայի Փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues à la Direction du Journal "ARÉVELK,, Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140 գր.
» » » » վեցամսեայ	70 »
» » » » եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40 ֆր.
» » » վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային թղթակներ, 1 գրուշի թղթակներ 100 գրուշի հաշուով։

Յայտնիւմներ Թղթատարի ներսի բաժանորդաց եր վճարին

Մանուկներու համար պիտի ի գին ուղղակի խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՄԵՐ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԵՏ ՆԵՐԸ

Ազգ. Հիւանդանոցի ինպատ կամ մանկերպատ տարեկան Նուագահանդէսին առթիւ, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ տարի մէջ, ուսանողական դարձած բարեսիրութիւնը անգամ մը եւս ցիրուցան մեր թերթերուն մէջ. — «Հայ եւ օտարազգի արուեստագէտներ պիտի մասնակցին այն երաժշտական ցեղեւոյթին» ու ասկոյ, որպէս միշտ, տարակոյս չկայ թէ դարձեալ հրաշագի նուագահարներն ու երգիչներն են որ՝ մեծագոյն բաժինը պիտի ունենան այն նուագահանդէսին մէջ, հաղիւ տեղ տալու վ. amateur հայ երիտասարդի մը իր ձայնը լսելի ընել տալ կամ հայ օրիորդի մը՝ դաշնակին առջեւ անցնիլ։

Սիրայ պիտի ելլար ենթադրել որ, — եթէ երբեք այսպէս մտածուիներ կան, — մեր բարեգործական միակ Նուագահանդէսը հազիւ այս ձայնական եւ գեղարուեստական երաժշտութեան ցերեկութիւնը բան մը պիտի կորսնցնէր իր հրապոյրէն ու ազատ հանդարտութիւնէն, եթէ անոր լուսագրէն վրայ նշանակուած ելոյթի մեկնաբանութիւնները, դաշնակներ, երգիչ, ջութակներ եւլն։ Ընդհակառակը, ունի՛ համակիր ընդունելու թէ մը պիտի գտնէր ան, առանց ճաշակն ալ քաղաքերած պիտի ելլայ։ ընտրելագոյն մթնոլորտի մը մէջ իր կարողութիւնը ցուցադրելու առիթ ընծայելով։

"ԴԵՌԱՀԱՍ ՄԻՋԱԿՈՐԵԱՐԸ,,

ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Ինչ որ լսած եմ Գ. Եր. Տ. Անդրէասեանի վրայ, ի հաշիւ, առանց զինքը ճանչցած ելլալու ալ դէմքով, ալ հասակով, այն է թէ Վենետիկի Մխիթարեան հարց ձեռնասունն եղած է Գարեգինի դպրոցին մէջ։ Արդ, այսօր Գ. ալ լ Բելլէի ճլմռութիւնն դարձած բան մը է որ՝ Մխիթարեան Վենետիկի հայր մը եւ գրական քննադատ մը բլլալ։ Ան Մխիթարեանց ալանկեր է։ Իսկ եթէ ան եմ որ՝ Վենետիկ ուսած եմ, ոչ Բազենդոն, եւ ոչ Գարեգին։ Ան իր մեկ եւ միակ առաւելութիւնը իմ վրայ, զոր անկեղծօրէն եւ բացարձակ կը խոստովանիմ, իմ որոշ բնութիւն եւ ինքնուրոյն ոճով՝ զոր իրենց տալուր եւ ամէն առթիւ, այս ասիկն եւս դիւրահասկնելի պիտի ելլայ ամբողջ հանրութեան։

Սակայն եւ այնպէս, կուզայ տեղ մը ուր չոլալար կը մեղմէ Գ. Անդրէասեան եւ, լաւ իմ, ՀԷՐ ՍԻՐԵՐ ԻՆՔ ԻՄ ՈՐ ՄԻՆՉԵ... Սուրբ Մինասի տղերքին դիմէր, գրականութեան մեր Լուսերը պաշտելու համար։ Ձլմարիտ է ասկոյն Ֆրանսացւոց սա առածը թէ «տարբերը տունէն չառ կ'երթայ տղերքին որ վերլապտ կը կտրի»։ Գ. Անդրէասեան ալ կը խորհի իր տարբը՝ «Դեռահաս Մխիթարիստ»ին գանկով ալ՝ եւ կրկին կը հասնուի առանձնաշնորհ հոգի եւ երկամիտ ուսումնասիրութեան պատմութիւնը։ Դէմ. բանաստեղծ ամէն մարդ բարեկիր փքնաստեղ չէ։

Ե. տասուդիւ չարաչար կը մեղադրէ Գ. Անդրէասեան, երբ հանրութեան կը ներկայանայ իր հեղինակաւոր տեսակէտը «Մեր չարչիր դարձած լեզուական փոփոխութիւններուն, լեզուական հեղինակ առացուած կատարելութիւններուն։» Իրա՞ Գարան. Նոր բարբառ։ Կ'երեւայ թէ քաղաքն նոր կ'ուրանան, որպէս եւ նոր կ'ուզտանանք թէ իմ թարգմանութիւնս լաւագոյն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ «լեզուական փոփոխութիւն մը, դեպ ի կատարելութիւն ձգտում մը»։ Բաց փաստ թէ ան՝ ենք թէ ի՛նչ կ'ուզէ ձեր երիտասարդ ալան վրայ հնուած կը լալ մարդիկ, կը կասէր, կը մարանիր երեւանական հանապարհի մը դէմ, լանուն լեզուական «փոփոխութեանց եւ կատարելագործութեանց»։

Դուք կ'ուզեք թէ programme ծրագիր է եւ առաջադիր չէ, թէ projet de loi օրէնքի ծրագիր չէ, այլ օրինագիծ է, թէ chef de cabinet նախարարի սենեակի պետ չէ, այլ դիւանապետ է, թէ règle կանոն չէ, այլ քանոն է, commun հասարակ չէ, այլ հասարակաց, թէ distingué նշանաւոր չէ, այլ չէք ըսեր թէ ի՛նչ է, թէ tout bas ցածուկ չէ, այլ «գաղտնաբար մամուլ քիթն ուրեն»։ Եւ. թէ reculer եւ քաշուիլ չէ, այլ եւ եւ երթալ է։ Թէ խոստովանիլ անձրեւին եւ ապէ օդին վրայ՝ հին օրենքի խօսք է, եւ նոր սեմ-ով պէտք էր ըսել «տղէ երկի» խօսիլ, Նուպարեանի պատանավարական ոճով։ Թէ «մէն մէկ օր» հինցած է եւ պէտք էր որ ըսէի «մէն մի օր», թէ՝ դի հզկերուն, կամ թիկունքի միջին «լար» չէ ասուր հայերէն։ այլ «ֆիլլ» ի՝ ըսուի կրդեր։ Թէ երբ մեր քնաստեղծ ի՛ըսէք թէ «տա ոգան ալ մարդ հղաս» տիպ է հզեր։ այլ մեր լեզուական փոփոխութեանց եւ կատարելագործութեանց համար պէտք էր ըսել «կոփանաս մարդ» թէ ոգանիլ հայերէն չէ։ այլ այն որ հասամատ է նոր լեզու Ն, պէտք է հզեր որ ըսէ «կոլիկ հոգիլ»։ Թէ ընտանիքն եւ մարդավարդակն լեզուով՝ «իրեն հետ հզալ» չէասիր հայերէն, այլ նոր մեր լեզուին հասամատանիքը կ'ուզեն հզեր որ «իրեն հետ ոլորպէս վարուեցա»։ դասնք ելլար։ Թէ «անտառական եւ բնական առացուած» չէասիր հզեր, այլ նոր մեր ասա՝ պէտք է հզեր գրել «անձնական բնորոշ կերպէր»։ Հիշդ ոլորպէս՝ ինչպէս իրենց համար անձնական եւ բնորոշ են Գ. Անդրէասեանի եւ ընկերաց քննադատութիւնն եւ խոսկեանդերը։ քնասնիրոյ ասելով՝ ելալ է հզեր «Դառ գնել»։ ինչպէս կ'ըսէ Գրանսերէն mettre des arbres, այլ նոր լեզուն կը պահանջէ հզեր որ «Դառ անկել» ըսէի։ Կարգաց՛ք։ «Գայց ո՞ր դառ պիտի «անկէք»։ ուրեմն, Գ. Տառասլեան. երեք տարի հզաս որ կը տեսնեմ ձեր գործաւորներուն ոչխարելը ձեր պարտէզին մէջ. արդեօք որ մը՝ դառ պիտի «չդնէ՞ք»։ — Դեռ մրն ըսեմ, մրը խառասվանիմ։ «Այնպիսեան» մարդ չելլար հզեր։ այլ «ոլորտ անան.ղ» մարդ ըսելու է հզեր։ Թէ «չրնաքալութիւն կ'ելլաս ձեզի» չասիր հզեր այլ «գալս մը լրան կ'ելլաս», եւ դեռ հարիւրաւոր ոլոլիտ ոլոլիտան բարբառներ։ Առանձնի ձեզի օրինակելի գրական քննադատութիւն մը, գրական քննադատութեան օրինակը։

Այլ ի՞նչ ըսենք սա գլան, գլանիկ եւ լոր բառերուն, որոնք հայերէն չեն հզեր, վասն զի մեր լեզուին նոր փոփոխութեանց չեն համապատասխաներ հզեր. պէտք է հզեր ըսել. «գիլա, սիկաէթ եւ ֆիլէ»։ Գ. Անդրէասեան կը կարծէ ելալ նոր մարդ մը, բայց իր լեզուական սկզբունքներով հին գրողներուն ոճէն ծիծաղելի է, վասն զի շատեր իրմէ առաջ այդ համբէն անցած են, անոր վրայ կոխեցուած կեցած են, մանաւանդ Գ. Նուպարեանը՝ որ, կը գրէր թէ ինչո՞ւ գրական ոճաւ դրութեան հանուելով հայերէն բառերը չդարձոյ՝ ան.

մը ուշ, քիչ մը կանուխ, այդ բանական գործին դրնէ պիտի ելլայիք։ Շատ չառնուն փութացուցիր անոր գործադրութիւնը։ Ուրիշ դաղափար մը ինչու մտքս։ Պարթեւիոյ սա Մանթոյի անուն անշան մարդ մատ ունի այս գործին մէջ։ Կը լսեմ որ վերջին խօսքերը եւ գեղ ժամը։

— Իրա՞ւ որ անանկ է։ Տակաւին այլ քիս առնուն է անանկի պէս դեմքը եւ շաղափ պէս գալարուած սուփանգիի բերանը։ Եթէ երբեք Մարգոս դառնամ՝ պիտի հանկցնեմ անոր։

— Ինդիրը սա է որ լաւ կարութեան մը մէջ ենք գանուիր, յարեց Ֆրիքէ։ Կ'ուզեմ գիրքս փոխել քիչ մը։ Տակաւ թմրութիւն կը դգամ։

— Ինչդ ազայ, ինձի պէս վարժուած չես. քաւ Բրէր լը Կալ՝ կարկեցը չեղա մը գործածելով։ Երիտասարդութեան մեղքը, երբ չատ կը սիրէի գեղ տեղեր լանգնել ու զուարճանալ, լանգնի պատահութիւն ունեցայ այս նուագարանին պէս մարդոց հետ գործ ունենալու։ Ա՜հ, շատ խօսք չեմ հասկնար այն տանն։ Մեկ «այ»ի մը կամ «չ»ի մը համար, ուրի կը դիմեն, կամ թէ վեց ժամ պահանջութիւն քնել կուտային հարթա.

կայմին վրայ։ Բարբարատարար, այդ անդդամին մարքն չէ անցած իրարմէ բաժնել մէզ, որպէս կրնանք խօսակցիլ իրարու հետ։

Այս ցած խօսակցութեան միջոցին լոյսը ծագած էր։ Տժգոյն նշոյներ խցիկին կողմանակին հերս թափանցելուն համար երկու դիրքը։ Անանք կաղկանդուած էին ոչ թէ պատմապարի անուններով, այլ հատատուն պարտներով, որոնք թէեւ մնասագին նաւագ կայծր, իրենց նաւային պատճառաւ անիրկնելի դարձած էին։

Ճաշի տանք հասաւ ընդհատ. եւ երեսս բարեկամները կը խորհէին թէ իրենց ալ ուսանելիք պիտի՝ այուեր, երբ Խցիկին դուռը բացուեցաւ եւ երիտասարդ Զինոն մը եկաւան հետ, իր հետ բերելով բրիանով լեցուն սկահակ մը, որուն վրայ կը նաւարկէին մանր երեւալի ունեցող կաթիներ։

— Զինոպէն է, ըսաւ Ֆրիքէ։ Անոր մատաքը ինձի կը լիցնէ ունեցած առաջին սրբանանդրութիւնս Օլիսուէի եւ դերքներուն վրայ, տարի. Լամբերիէի հետ։ Տեղւոյն խոսիլիները մեզ դէմ պարարման վանդակներու մէջ, լեսալ ճանչելու համար մեր մէջը։

կայմին վրայ։ Բարբարատարար, այդ անդդամին մարքն չէ անցած իրարմէ բաժնել մէզ, որպէս կրնանք խօսակցիլ իրարու հետ։

Այս ցած խօսակցութեան միջոցին լոյսը ծագած էր։ Տժգոյն նշոյներ խցիկին կողմանակին հերս թափանցելուն համար երկու դիրքը։ Անանք կաղկանդուած էին ոչ թէ պատմապարի անուններով, այլ հատատուն պարտներով, որոնք թէեւ մնասագին նաւագ կայծր, իրենց նաւային պատճառաւ անիրկնելի դարձած էին։

Ճաշի տանք հասաւ ընդհատ. եւ երեսս բարեկամները կը խորհէին թէ իրենց ալ ուսանելիք պիտի՝ այուեր, երբ Խցիկին դուռը բացուեցաւ եւ երիտասարդ Զինոն մը եկաւան հետ, իր հետ բերելով բրիանով լեցուն սկահակ մը, որուն վրայ կը նաւարկէին մանր երեւալի ունեցող կաթիներ։

— Զինոպէն է, ըսաւ Ֆրիքէ։ Անոր մատաքը ինձի կը լիցնէ ունեցած առաջին սրբանանդրութիւնս Օլիսուէի եւ դերքներուն վրայ, տարի. Լամբերիէի հետ։ Տեղւոյն խոսիլիները մեզ դէմ պարարման վանդակներու մէջ, լեսալ ճանչելու համար մեր մէջը։

Վիէննա 1858), divan, chambre du conseil, Մեր օրերերը, անթերարար կը գործածեն զայն ժողովի, առանի, պալատ եւլն եւ archives։ իմաստով։ Առեւ չարաթ օրուան Մանգուլի (4|17 փետր.), ուր երբեմն էլեն մէջ պիտի կարդաց. «Օսմանեան Պանդուլի ամ Թանզիմաթ դիւանը»։ Նոյնօրէ «Ակուելեան Մամուլ»ին «Պիւլանդիան»ի մէջ արտատպուած լուրերի մէջ մէջ կայ։ «Պատրիարքարանի հնամեայ դիւանները երբեք ասիկ ունեցած չեին երբեք դատարանների մէջ պահելու ապրիլի պալատագրիր մը...» Առաջին օրինակին մէջ, փոխանցելն բառն է՝ bureau du contentieux, իսկ երկրորդին համար պրտ գրելու՝ archives։ Այս պարագաներուն մէջ, եւ լաւ թարգմանելէ՝ երբ իմ վեպս մէջ (էջ 33) գրեցի՝ «պետ նախարարի տեղակալ» chef de cabinet, վասն զի հոս cabinet չ դասնալ է ոչ գիւան, այլ նախարարի մը սենեակը, ոչ թէ հոս խորհրդարանը՝ որ էր զատ գիւաններ պետն ունի հարաւ։

«Հասարակ» բառը հասարակ է երկու նշանակութիւնով գործածութեան մէջ, տարիքն՝ գանկի եւ քանի մը հոգիի պատկանող։ օրինակ, հասարակ արդարադատ մը, հասարակ վարչութիւն մը։ յիսոյ, «այս հոդը երկու տարիի ալ հասարակ է» «մեր հասարակ բարեկամն՝ տեղանուանը Գ...» եւն։ Ուստի եղած տարակուսութիւնը բարդարկն տեղի է։ Ինչպէս տիպի ելլար ֆրանսերէնի համար։

Անդիմն եւ հոն իսկ ծիծաղելի է «կանոն» բառին վրայ զարմանալը։ Règle «կանոն» է եւ թարգմանելն եւ հասկանալ է «գծան, սանդղ փայտ է գծել դրէ» (Բառ. Գազանեան)։ Մանդպարանի դարը «քանոն» կը ասէվերն հոս։ Ան՝ ելալ. բայց ոսկի ի՞նչ կը հասուն։ Ոչ՝ չ, այլ միայն զարթօ ուրիշ։ Հարկ եր եւ օգտակար է որ չարունակէի տանոց անկարելի ելլալը։ զոր անհան կերպով կը ցուցադրէ Գ. Անդրէասեան։

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԼԽԱՍ

(Մնացեալը յաջորդով)

Արտաքին Լուրեր

ԾԱՌԱՅԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Զինու մէջ։ Գաղափարներու յառաջացումը — Մ. Նահանգաց մէջ — Կարեւոր յայտարարութիւններ։

Բարիզի թերթի մը թղթակիցը հանանուելը կը գրէ Ռիգիէն։

«Շատ ալար կը զարթի Զինու մէջ գաղափարներու յառաջիմութիւնը եւ բոլոր նահանգներու մէջ տարածուած ժողովրդեան լարժանը դէպ ի երբոպական քաղաքակրթութիւնը։ Զինոպիները կրնան տարուան մէջ ուրիշ ժողովուրդի մը լուսան տարուան մէջ ըրածն ունեցեր յառաջիմութիւն։ Շարունակ փոխադարձ ազդեցութեանց եւ զանազան գաղափարներու թանց, հիմա անկեղծօրէն կ'երթան դէպ ի առաջ։ Սրանք անոնց տրանք պիտի կրնան վարել եւ կանոնաւորել այդ լարժանը։ Ճարան ուզեր այդ բանը ընել հանանութիւնամբը եւ ազնիւութեամբը կարդ մը իմաստուն ժամանակներու՝ ինչպէս է Եւան-Շի-Գայ։ զարժողովուրդը ծանուած կը նկատէ։ բայց Ճարան չառ ամարարդ եւ ինքզինքը յայտնեց՝ մանուանդ ուզելով փոխել չինացի ուսանողներուն Ճարան մնալուն վերաբերեալ կանոնները։ Զինոպիները դարձին վառնը եւ հիմա չինական ասոնցիներ նոր ուսանողներ չեն ուզեր հարուա.

մեր նաւ։ Ամերիկացիներ բարեկամացած այն խումբը, որ կը գործէ, կ'ուսանի եւ կը պատրաստի՝ մեր լաւագոյն ասորիներն ալ, երբոյանական մասնաճիւղին երաւէրով, ու հոն խանուղ մի ազգային բարեսիրութիւնը, ընկերական լուսաւոր ասորիներն բազկացած, նոյնքան ջերմագին ծափերով լցուած է իր հանդիսաւորը՝ որքան ուրբաթի ասուսանագիտութիւնն։

Արդ, ինչ որ կը գնահատէ Ամերիկեան Ֆրանսիայի երաժշտական դժուարանամ վարչութիւնը, ինչո՞ւ մեր Նուագահանդէսին ոչ նուազ ձեռնհաս կարգադիր մասնաճիւղին ալ չի գնահատէ ու էապարեալ չուզէ։

Ի՞նչ հաճելի երեւոյթ պիտի ընծայէր՝ նուագահանդէսի բեմին վրայ տեսնել տարուածաւոր հայ օրիորդներ սրանք, փոխն ի փոխ, դաշնակին առջեւ անցնին, եւ իրենց ընտրելի կատարութեան ու տարբերութեան ստրիւնքը ի յայտ բերեն տանջաշարերուն վրայ, բարեգործական հասարակութեան մը սատարման մէջ իրենց բաժինը նուիրելու գոհունակութիւնամբ եւ իրենց երաժշտական ասոյանդը փայլեցնելու հաճոյքով։

Այս փափագին իրականացման օրը Հիւանդանոցի Նուագահանդէսը ստեղծած պիտի ելլայ գեղարուեստական նորաբերութիւն մը որ տարուն տարի կատարելագործուելով ու մեր բարգերուն մտաքեղ մնալով, հայ գեղեցիկ տեսի գեղարուեստական ճաշակն ալ քաղաքերած պիտի ելլայ։ ընտրելագոյն մթնոլորտի մը մէջ իր կարողութիւնը ցուցադրելու առիթ ընծայելով։

ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Ինչ որ լսած եմ Գ. Եր. Տ. Անդրէասեանի վրայ, ի հաշիւ, առանց զինքը ճանչցած ելլալու ալ դէմքով, ալ հասակով, այն է թէ Վենետիկի Մխիթարեան հարց ձեռնասունն եղած է Գարեգինի դպրոցին մէջ։ Արդ, այսօր Գ. ալ լ Բելլէի ճլմռութիւնն դարձած բան մը է որ՝ Մխիթարեան Վենետիկի հայր մը եւ գրական քննադատ մը բլլալ։ Ան Մխիթարեանց ալանկեր է։ Իսկ եթէ ան եմ որ՝ Վենետիկ ուսած եմ, ոչ Բազենդոն, եւ ոչ Գարեգին։ Ան իր միակ եւ միակ առաւելութիւնը իմ վրայ, զոր անկեղծօրէն եւ բացարձակ կը խոստովանիմ, իմ որոշ բնութիւն եւ ինքնուրոյն ոճով՝ զոր իրենց տալուր եւ ամէն առթիւ, այս ասիկն եւս դիւրահասկնելի պիտի ելլայ ամբողջ հանրութեան։

Սակայն եւ այնպէս, կուզայ տեղ մը ուր չոլալար կը մեղմէ Գ. Անդրէասեան եւ, լաւ իմ, ՀԷՐ ՍԻՐԵՐ ԻՆՔ ԻՄ ՈՐ ՄԻՆՉԵ... Սուրբ Մինասի տղերքին դիմէր, գրականութեան մեր Լուսերը պաշտելու համար։ Ճշմարիտ է ասկոյն Ֆրանսացւոց սա առածը թէ «տարբերը տունէն չառ կ'երթայ տղերքին որ վերլապտ կը կտրի»։ Գ. Անդրէասեան ալ կը խորհի իր տարբը՝ «Դեռահաս Մխիթարիստ»ին գանկով ալ՝ եւ կրկին կը հասնուի առանձնաշնորհ հոգի եւ երկամիտ ուսումնասիրութիւն։ Դէմ. բանաստեղծ ամէն մարդ բարեկիր փքնաստեղծ չէ։

Ե. տասուդիւ չարաչար կը մեղմէ Գ. Անդրէասեան, երբ հանրութեան կը ներկայանայ իր հեղինակաւոր տեսակէտը «Մեր չարչիր դարձած լեզուական փոփոխութիւններուն, լեզուական հեղինակ առացուած կատարելութիւններուն։» Իրա՞ Գարան. Նոր բարբարոս։ Կ'երեւայ թէ քաղաքն նոր կ'ուրանան, որպէս եւ նոր կ'ուզտանանք թէ իմ թարգմանութիւնս լաւագոյն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ «լեզուական փոփոխութիւն մը, դեպ ի կատարելութիւն ձգտում մը»։ Բաց փաստ թէ ան՝ ենք թէ ի՛նչ կ'ուզէ ձեր երիտասարդ ալան վրայ հնուած կը լալ մարդիկ, կը կասէր, կը մարանիր երեւանական հանապարհի մը դէմ, լանուն լեզուական «փոփոխութեանց եւ կատարելագործութեանց»։

Դուք կ'ուզեք թէ programme ծրագիր է եւ առաջադիր չէ, թէ projet de loi օրէնքի ծրագիր չէ, այլ օրինագիծ է, թէ chef de cabinet նախարարի սենեակի պետ չէ, այլ դիւանապետ է, թէ règle կանոն չէ, այլ քանոն է, commun հասարակ չէ, այլ հասարակաց, թէ distingué նշանաւոր չէ, այլ չէք ըսեր թէ ի՛նչ է, թէ tout bas ցածուկ չէ, այլ «գաղտնաբար մամուլ քիթն ուրեն»։ Եւ. թէ reculer եւ քաշուիլ չէ, այլ եւ եւ երթալ է։ Թէ խոստովանիլ անձրեւին եւ ապէ օդին վրայ՝ հին օրենքի խօսք է, եւ նոր սեմ-ով պէտք էր ըսել «տղէ երկի» խօսիլ, Նուպարեանի պատանավարական ոճով։ Թէ «մէն մէկ օր» հինցած է եւ պէտք էր որ ըսէի «մէն մի օր», թէ՝ դի հզկերուն, կամ թիկունքի միջին «լար» չէասիր հայերէն։ այլ «ֆիլլ» ի՝ ըսուի կրդեր։ Թէ երբ մեր քնաստեղծ ի՛ըսէք թէ «տա ոգան ալ մարդ հղաս» տիպ է հզեր։ այլ մեր լեզուական փոփոխութեանց եւ կատարելագործութեանց համար պէտք էր ըսել «կոփանաս մարդ» թէ ոգանիլ հայերէն չէ։ այլ այն որ հասամատ է նոր լեզու Ն, պէտք է հզեր որ ըսէ «կոլիկ հոգիլ»։ Թէ ընտանիքն եւ մարդավարդակն լեզուով՝ «իրեն հետ հզալ» չէասիր հայերէն, այլ նոր լեզուին հասամատանիքը կ'ուզեն հզեր որ «իրեն հետ ոլորպէս վարուեցա»։ դասնք ելլար։ Թէ «անտառական եւ բնական առացուած» չէասիր հզեր, այլ նոր մեր ասա՝ պէտք է հզեր գրել «անձնական բնորոշ կերպէր»։ Հիշդ ոլորպէս՝ ինչպէս իրենց համար անձնական եւ բնորոշ են Գ. Անդրէասեանի եւ ընկերաց քննադատութիւնն եւ խոսկեանդերը։ քնասնիրոյ ասելով՝ ելալ է հզեր «Դառ գնել»։ ինչպէս կ'ըսէ Ֆրանսերէն mettre des arbres, այլ նոր լեզուն կը պահանջէ հզեր որ «Դառ անկել» ըսէի։ Կարգաց՛ք։ «Գայց ո՞ր դառ պիտի «անկէք»։ ուրեմն, Գ. Տառասլեան. երեք տարի հզաս որ կը տեսնեմ ձեր գործաւորներուն ոչխարելը ձեր պարտէզին մէջ. արդեօք որ մը՝ դառ պիտի «չդնէ՞ք»։ — Դեռ մրն ըսեմ, մրը խառասվանիմ։ «Այնպիսեան» մարդ չելլար հզեր։ այլ «ոլորտ անան.ղ» մարդ ըսելու է հզեր։ Թէ «չրնաքալութիւն կ'ելլաս ձեզի» չասիր հզեր այլ «գալս մը լրան կ'ելլաս», եւ դեռ հարիւրաւոր ոլոլիտ ոլոլիտան բարբարոս։ Առանձնի ձեզի օրինակելի գրական քննադատութիւն մը, գրական քննադատութեան օրինակը։

Այլ ի՞նչ ըսենք սա գլան, գլանիկ եւ լոր բառերուն, որոնք հայերէն չեն հզեր, վասն զի մեր լեզուին նոր փոփոխութեանց չեն համապատասխաներ հզեր. պէտք է հզեր ըսել. «գիլա, սիկաէթ եւ ֆիլէ»։ Գ. Անդրէասեան կը կարծէ ելալ նոր մարդ մը, բայց իր լեզուական սկզբունքներով հին գրողներուն ոճէն ծիծաղելի է, վասն զի շատեր իրմէ առաջ այդ համբէն անցած են, անոր վրայ կոխեցուած կեցած են, մանաւանդ Գ. Նուպարեանը՝ որ, կը գրէր թէ ինչո՞ւ գրական ոճաւ դրութեան հանուելով հայերէն բառերը չդարձոյ՝ ան.

մեր նաւ։ Ամերիկացիներ բարեկամացած այն խումբը, որ կը գործէ, կ'ուսանի եւ կը պատրաստի՝ մեր լաւագոյն ասորիներն ալ, երբոյանական մասնաճիւղին երաւէրով, ու հոն խանուղ մի ազգային բարեսիրութիւնը, ընկերական լուսաւոր ասորիներն բազկացած, նոյնքան ջերմագին ծափերով լցուած է իր հանդիսաւորը՝ որքան ուրբաթի ասուսանագիտութիւնն։

Արդ, ինչ որ կը գնահատէ Ամերիկեան Ֆրանսիայի երաժշտական դժուարանամ վարչութիւնը, ինչո՞ւ մեր Նուագահանդէսին ոչ նուազ ձեռնհաս կարգադիր մասնաճիւղին ալ չի գնահատէ ու էապարեալ չուզէ։

Ի՞նչ հաճելի երեւոյթ պիտի ընծայէր՝ նուագահանդէսի բեմին վրայ տեսնել տարուածաւոր հայ օրիորդներ սրանք, փոխն ի փոխ, դաշնակին առջեւ անցնին, եւ իրենց ընտրելի կատարութեան ու տարբերութեան ստրիւնքը ի յայտ բերեն տանջաշարերուն վրայ, բարեգործական հասարակութեան մը սատարման մէջ իրենց բաժինը նուիրելու գոհունակութիւնամբ եւ իրենց երաժշտական ասոյանդը փայլեցնելու հաճոյքով։

Այս փափագին իրականացման օրը Հիւանդանոցի Նուագահանդէսը ստեղծած պիտի ելլայ գեղարուեստական նորաբերութիւն մը որ տարուն տարի կատարելագործուելով ու մեր բարգերուն մտաքեղ մնալով, հայ գեղեցիկ տեսի գեղարուեստական ճաշակն ալ քաղաքերած պիտի ելլայ։ ընտրելագոյն մթնոլորտի մը մէջ իր կարողութիւնը ցուցադրելու առիթ ընծայելով։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՒՆԸ 8

ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿԻ ՄԸ ԱՐԿԱՓՆԵՐԸ ՈՎԿԵԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԳԼՈՒԽ Բ.

—Բնաւ հաւատ չեմ տանիր հինգ-վեց Ամերիկացիներէ բաղկացած այն խումբը, որ կը գործէ, կ'ուսանի եւ կը պատրաստի՝ մեր լաւագոյն ասորիներն ալ, երբոյանական մասնաճիւղին երաւէրով, ու հոն խանուղ մի ազգային բարեսիրութիւնը, ընկերական լուսաւոր ասորիներն բազկացած, նոյնքան ջերմագին ծափերով լցուած է իր հանդիսաւորը՝ որքան ուրբաթի ասուսանագիտութիւնն։

Արդ, ինչ որ կը գնահատէ Ամերիկեան Ֆրանսիայի երաժշտական դժուարանամ վարչութիւնը, ինչո՞ւ մեր Նուագահանդէսին ոչ նուազ ձեռնհաս կարգադիր մասնաճիւղին ալ չի գնահատէ ու էապարեալ չուզէ։

Ի՞նչ հաճելի երեւոյթ պիտի ընծայէր՝ նուագահանդէսի բեմին վրայ տեսնել տարուածաւոր հայ օրիորդներ սրանք, փոխն ի փոխ, դաշնակին առջեւ անցնին, եւ իրենց ընտրելի կատարութեան ու տարբերութեան ստրիւնքը ի յայտ բերեն տանջաշարերուն վրայ, բարեգործական հասարակութեան մը սատարման մէջ իրենց բաժինը նուիրելու գոհունակութիւնամբ եւ իրենց երաժշտական ասոյանդը փայլեցնելու հաճոյքով։

Այս փափագին իրականացման օրը Հիւանդանոցի Նուագահանդէսը ստեղծած պիտի ելլայ գեղարուեստական նորաբերութիւն մը որ տարուն տարի կատարելագործուելով ու մեր բարգերուն մտաքեղ մնալով, հայ գեղեցիկ տեսի գեղարուեստական ճաշակն ալ քաղաքերած պիտի ելլայ։ ընտրելագոյն մթնոլորտի մը մէջ իր կարողութիւնը ցուցադրելու առիթ ընծայելով։

—Բնաւ հաւատ չեմ տանիր հինգ-վեց Ամերիկացիներէ բաղկացած այն խումբը, որ կը գործէ, կ'ուսանի եւ կը պատրաստի՝ մեր լաւագոյն ասորիներն ալ, երբոյանական մասնաճիւղին երաւէրով, ու հոն խանուղ մի ազգային բարեսիրութիւնը, ընկերական լուսաւոր ասորիներն բազկացած, նոյնքան ջերմագին ծափերով լցուած է իր հանդիսաւորը՝ որքան ուրբաթի ասուսանագիտութիւնն։

Արդ, ինչ որ կը գնահատէ Ամերիկեան Ֆրանսիայի երաժշտական դժուարանամ վարչութիւնը, ինչո՞ւ մեր Նուագահանդէսին ոչ նուազ ձեռնհաս կարգադիր մասնաճիւղին ալ չի գնահատէ ու էապարեալ չուզէ։

Ի՞նչ հաճելի երեւոյթ պիտի ընծայէր՝ նուագահանդէսի բեմին վրայ տեսնել տարուածաւոր հայ օրիորդներ սրանք, փոխն ի փոխ, դաշնակին առջեւ անցնին, եւ իրենց ընտրելի կատարութեան ու տարբերութեան ստրիւնքը ի յայտ բերեն տանջաշարերուն վրայ, բարեգործական հասարակութեան մը սատարման մէջ իրենց բաժինը նուիրելու գոհունակութիւնամբ եւ իրենց երաժշտական ասոյանդը փայլեցնելու հաճոյքով։

Այս փափագին իրականացման օրը Հիւանդանոցի Նուագահանդէսը ստեղծած պիտի ելլայ գեղարուեստական նորաբերութիւն մը որ տարուն տարի կատարելագործուելով ու մեր բարգերուն մտաքեղ մնալով, հայ գեղեցիկ տեսի գեղարուեստական ճաշակն ալ քաղաքերած պիտի ելլայ։ ընտրելագոյն մթնոլորտի մը մէջ իր կարողութիւնը ցուցադրելու առիթ ընծայելով։

կան զպրոցները լուծելու եւ իրենց երկրները կը վերադառնան, ոչ թէ նուաստներու հետեւանքով, վասն զի իրենց գործն բոլոր գիրքերը կը գտնեն—գնում մը զոր ցաւով կը կատարեն։ քանի որ մեր ազգայնոց թարգմանած են Զինոյ գրքերը թարգմանած են Զինոյ գրքերը—ոչ անոր համար որ կը գտան ու գիտեն թէ ճարտն իրենց համար թշնամի եւ վտանգաւոր երկիր մը է։ Զրոյցներ ալ կան ճարտնական դաղտնի տարբերներու մասին Ցօ-Բիէնի մէջ եւ այդ տարբեր Զինոյի ներսն կատարելը կարելի չէ փարատել։ Ժամը հասած է օգտուելու չէնացի ուսանողներու հնարաւորութենէ, եւ եթէ ուզուէր, պիտի կրնային ձեռք բերել բարձրագոյն եւ ամբողջ ուղղութիւնը՝ Զինու հարաւային նահանգներու բոլոր ուսանողներուն։ Այնպէս եւ ուսման մարդ մը, բաւական դրամի տէր, պիտի կրնայ փոխադրել այդ պարագաները։ Ուզածին չափ տղաներ պիտի կրնայ ուսնանել եւ բարեկեցիկ կեանք մը վարել։ Զինացիներուն լաւագոյն վարժարանը իր տեսակին չէ գտնուեր եւ ուսուցիչներով, դիրքով չափազանց ըլլալ։ Զինոյի ուսանողները ամենուն 25 ֆր. կը վճարեն։ Նոր Զինու կրթութիւնն տալու եւ դայն ուսումնական մթնոլորտներուն տալ հարցը խիստ չանհանգիստ է։ Ուրոպացիները, ասկոյն, չեն ուզեր ենթարկել թէ ի՛նչ կ'անցնի կը դասնայ առհմանալուխին միւս կողմը։ կ'ուզուի ամէն բան անկիրառել, իրենց թէ Ցիրանցի երկրի համար, Ամերիկայ ըլլար Զինացիներուն այդ անցկալ ու արդէ վերադարձը դեկ է քաղաքական կրթութիւնն որ զորութիւն մը պիտի ստանայ։ Գեղջ է ուրիշ ըլլալու՝ այդ պարագային, մենք որ մոլ կը վերադրենք ազիարի ամէնէն քաղաքակրթեալ ու լուսոյցեալ ժողովուրդին դերը »

—Մ. Նահանգաց մէջ Նէսթի ժողովին բանակին լանձնաժողովին նախագահ Գ. Հլլ, զինուորական վարիչու վրայ վերաբերութիւն կատարուած ատեն, լայտարարեց թէ Զինու կացութեան հետեւանքով Մ. Նահանգաց բարեկամ եւ հաւատարիմ մը պիտի դատարկ ու ամուր ազգ մը ունենայ։ Գ. Հլլ անցեալն հայտնեց Զինու ամերիկեան դեսպանին այն լայտարարութիւնը, որով Մ. Նահանգաց մասնակցութիւն մը կը վերագրէ Զինու վերակազմելու այն 20 միլիոն անգլիական ոսկին զոր առացան երբու Ալ-ոթ հատուցում։ Գանգրէսներու լայտնեցին հետեւանքով։ Գ. Հլլ լսեց.

«Զոյն դրամական այդ վերադարձումը այնպէս պիտի նշանակէ թէ Մ. Նահանգները կը վարուին երբմէ։ Այդ գումարը պիտի է լուսոյց եւ զանուարներու չի հաւանեան։ Զինու հետ գործի լայտարարութիւն ունեցող բոլոր կառավարութիւնները պիտի է պատրաստ ըլլան ասոնց վրայ։ Պաշտպանութիւնը եւ կամ վարձ ուզել իրենց դրօյը, հետեւել Խաղաղական Ովկիանոսի եւ ի մանկերպիլ իրենց վճռաբանութեան փնտրտուքին»

Գ. Հլլ ըսաւ նաեւ թէ չի յուսար որ Ճարտ ելլայ թիւրութիւնը այն ծրագրին որով ամերիկեան ապրանքներուն վրայ առնուզ կ'ուզեցուի Զինու մէջ։ Ամերիկեան լուսիրները մինչ ասոնցմէ դեռ կը հիշուցուին։ Ամերիկեան ապրանքները ցոյց կուտան Դերմանիոյ արքայութիւնը Զինու մէջ։ Նաեւ կ'ըսեն թէ Գերմանիոյ քաղաքականութեան նպատակն է այս մէջոյցը Մարքի խնդրով զաղջեցնել Անգլիան ու Ֆրանսան, մարքային ապայցներու եւ հարաւային Ամերիկայի մէջ առեւտրական մրցակցութիւններով ալ Մ. Նահանգները, որպէս զի իր գործերը առաջ տանի Մայրցամաքի Արեւելքի մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ

Գ. որ Քուրսկ Քոբեցիկի մէջ.— Նկարեցիկն ու Պեռուիքան բաժանումը.— Գոյներու ցուցակագրութիւն.— Նոր գրահաւորներ։

Քարլենակէն հետեւելը կը գրէ Թանչ Պլիտիէր։

«Ֆրանսայի մէջ գործարան պատրաստեց սա պարզագոյն թիչ Գ. որ Քուրսկ Թանչ մէջ հրատարակուած առանկութեամբ յայտարարած ելլայ որ Քարլենակի մէջ Ֆ տնտա ամէնէն մեծ սերբութեան հաւատար նկատուած է։ Ֆրանսայի որ առաջիւոր դերասանը՝ Գասան որ Քուրսկ իրաւ ունի, ասկայ, ծանուցանելու թէ արքայութեան պահուն գլուխ նստած է միւս սերբութիւններ ներկայացնող իլխանեներուն հետ։ Այդ դարու հանը կը պատմէի որ օտար սերբութեան պատուիրանները, ինչ որ ալ ելլան այդ տեսակ թիւնները, բազմին ոչ ինչ ամէն ինչ եղեր դրամ մը խնայելու։ Ամէնէն առաջ որոշուած Գասան որ Քուրսկ ունի դիտել առաջ թէ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը՝ առաջին անգամ իլխանեներուն հետ բազմած էր, եւ ոչ թէ անոնցմէ հաշ »

—Ֆրանսայի նախարարաց Խորհուրդը ուրբաթ օրուան նիստին մէջ նկատուածներուն առաջ Նկեղեցիին ու Պեռուիքան բաժանման օրէնքին վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներ։ Ամէնէն առաջ որոշուեցաւ փաստաթղթի նկեղեցական գաղութներու ցուցակագրութիւնը ան կերպով որ ուսարան մինչեւ ընդարձան չրլանին բացուիլ։ Ֆրանսայի մէջ գտնուած վարձարանները հոգ-ը նեղեցիներու առաջնորդ հինգ հազարին գաղութներուն ցուցակագրութիւնը ուղարկած է. այդ վերջիններուն մէջ կան մեծ քաղաքներու եւ գաւառաներու կենդրոններու շատերուն նեղեցիներ։

—Դատական նախարարը ծանուց նախարարաց Խորհուրդին թէ պետական Խորհուրդին բոլոր նիւթերը լուսաբիկ շարթան սիրելիները հուսալական նիստ մը պիտի գումարեն բաժանման սրենքին վերաբերեալ վարչական վերջին կանոնագրին նիստամբ սրոշում մը առնու։ Այդ կանոնագրը նոյն շարթան վերջերը պիտի կրնայ հրատարակուիլ։

—Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց ծանրին նախարար Գ. Թամանը, որպէս զի Խորհրդարանէն հարկ եղած վարկերը ուզէ՝ տարեսկիզբ հազար Քանանց երեք զրահաւորներու չինութեան համար։

ՄԱՐՈՔՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

Ալիկիրասի Դեսպանախորհուրդ. — Ֆրանսիոյ գերման բնդդիմութիւնը.—Հինգ օրբի օրուան նիստը. — Կարծիքը Գերմանիոյ մէջ —Զանազան լուրեր։

Թանչ Քլիթիրը հետեւեալը կը հաղորդէ երեկոյեան օրուան թերթանով.

«Պէտք է մէկ քանի դիտողութիւններ անել Դեսպանախորհուրդին ոլորուած նիստին սեղեկագրութեանը մասին, որ լուսաբերուն հաղորդուեցաւ։ Այդ նիստն նոյն տա կը հասկցուի թէ գերմանական ու ֆրանսական «Քեշ»երը մեծ բարկութեամբ պատասխանած են, ինչ որ լաւ տպաւորութիւն մը դրծնց Դեսպանախորհուրդին անդամներուն վրայ, բայց կ'երեւայ թէ այդ երկու պարագաներն ալ չեն փոխած երկու տերութեանց դիրքերը եւ կան խնդիրներու վրայ։ Ինչպէս արդէն հասկացուեր, Թաքնպաթ կոմսը պատասխանը գերմանական ծրագիրը։ Լոնդոնց ցոյց տալու թէ 1904ի փոխադարձութեան Ֆրանսայի համար գոյացած իրաւունքները մասնաւոր կոչութիւն մը չէին կրնար առալ բերել պանքային կազմակերպութեանը մէջ։ Գերման պատասխանը այդ մասին ուրիշ օ. ինակներ մէջ բերաւ, առանց ուշադրութիւն ընելու թէ ասանց անհամապատասխան էին իր «Քեշէն»։ Ֆրանսական պատասխանը Գ. Ռիվալաւ, բացորոշ ու հաստատ կերպով, գերման պատասխանին դեմ դարձուց անոր առալ բերած բոլոր ապացոյցները. պատէն ֆ տնտանոն ծրագրին էական պայմանները եւ գլխաւոր կէտերը։ Անշուշտ Ֆրանսա կը ներշնչուի տեսութեանց մինչեւ հաստատութեան սեղբանելն, բայց պիտի չկրնայ ընդունիլ որ Մարքի կառավարութեան հետ նախապէս եղած կարգադրութիւնները սա օրէնքի համարուին։ Այդ նիստին մէջ ուղղամասական պատասխանները մեծ ոգեշնչութեամբ գործեցին։ Սպանիան կը հանդիսանայ Ֆրանսայի դրամական իրաւունքները։ Հարկ է ըսել թէ Դեսպանախորհուրդը ընդունեց սեղեկագրի դրութեան ուղղութիւնը՝ կարգ մը երաշխաւորութիւններով որոնք կը պաշտպանեն դրամի չ ընթերցութիւնը։ Օտար պատասխանները մինչ կ'ըսեն թէ կացութիւնը նոյնպէս ձգտեալ կ'երեւայ։ սակայն իմաստութիւն կը հանդիսի վերապահութեամբ ընդունել այդ կարծիքը։ Ամէնէն ոգեկոչ է պանքային համար կատարուած վերանորոգումը։ Ուրախ ապասել՝ կարծիք մը լայտնելու համար»

—Դեսպանախորհուրդին հիգշերթի օրուան նիստին համար սա պաշտօնական զեկոյցը հաղորդուած է։

«Դեսպանախորհուրդը, այսօրուան իր նիստին մէջ, նկատուածներուն առաջ Մարքի մէջ հատատուելիք պանքային պանքայի մը հիմերուն թնդիրը։ Դեսպանախորհուրդին նախագահի կազմ պատրաստուած հարցարանը, որ իւրաքանչիւր խնդրի համար կը պարունակէր գերմանական ու ֆրանսական պատասխանները ի առաջարկեալ լուսանցքներ, առանց կարծիքի հանելու գործարանները։ Ամենուն ուշադրութիւնը ուղղուեցաւ Գերմանիոյ նախարարին ներկայացուցիչին ինչ ասելիքներուն հետ։ Այդ դարձ, Ֆրանսայ ու Սպանիան կատարելագոյն համաձայն են եւ ամենայն ինչ ցոյց կուտայ թէ Գերմանիոյ նախարարը ոչ ինչ ասելիք ունի։ Ամենայն դեպս,

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՌԱՁԱՑԵՆ ՊԱՏԱՐԱԳԷ

ԴԱՎԱԹԻՈՑ ԵՒԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

Այս առաւօտ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորչի եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ եռաձայն Պատարագը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Նոր կիր էին զանազան Թաղերէ եկած հաւատացեալներու խառն բազմութիւն մը, առաջին անգամ ականատես համար եռաձայն երգեցողութեան։ Ղալաթիոյ Խնամակալութիւնը նախապէս ամէն կարգադրութիւն լրած էր տարբեր զութեանց կանոնաւոր կատարման համար։ Սանձարով կատարուած երգեցողութիւնները, առաջին անգամ լսելով հանդերձ, չատերու դնանատութեան արժանացան, որոնք դիտեցին ապաւորութիւն մը ղգարին։

Ճաշու Դիրքը կարդաց Ս. Պատրիարք Հայրը, իսկ «Տէր ողորմեայ» մասին Ն. Սրբազնութիւնը քարոզ մը խօսեցաւ օրուան ընթերցուածէն, Քրիստոսի եկեղեցասիրութիւնը պարզելով։ Այս առթիւ Ս. Պատրիարքը բացատրեց օրուան անունն նշանակութիւնը եւ ապա ուսանողին տերը Քրիստոսի վրայ, եւ օրինակ բերելով, լոր դարից հաւատացեալները միշտ եկեղեցիին տերը իրենց որպէս մէջ ունենալ։ Ն. Սրբազնութիւնը մէջ բերաւ նաեւ նախնեաց եկեղեցասիրութիւնը եւ մասնաւորելով Ղալաթիոյ եկեղեցիին վրայ, ուրիշ Յովհ. Կոլօս Պատրիարքը որ ոչ սակաւ ալեհասոյ եղած է Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին վերաշինութեան, եւ որուն մահուան տարեվերջին էր եղեկ եւ յուղարկաւորութեան հանդէսը ոլորտ կատարուած էր։ Ս. Պատրիարքը ի վեր հանել նաեւ Յ. Վահանէս Կոլօս Պատրիարքին գրական ալեհասութիւնները, իրեն զարծակից ունենալով Նալեան Յովհ. եւ Գրիգոր Շեզթալեանը Պատրիարքները։ Ս. Պատրիարքը ուրիշով օտարեան վկեսպանեաներուն հոգեհանգիստ ներքեւ հայ ազգին վարուած չնորհները, ներմուծելով մեզ հանդերձ, լաստեր գնանատութեան արժանացան, որոնք դիտեցան ապաւորութիւն մը ղգարին։

—Սամբիոյ Թազ. Խորհրդարանին մէջ կերակի օր Պատ. Փոխանորդ Տ. Գարբիել Սրբազանի կողմէ նեղում չնորհուեցաւ Տ. Արքար քահանայի, Աւագերեց Հօր եւ Թազ. Խորհրդոյ ինդրանքով։

—Թիֆլիզի առաջնորդարանի եկեղեցական ժողովին մէջ զեղեցաներ գործուած ելլալ լսուելով Մայր Աթոռէն, Սիւնեաց որոշեր եւ լաստակ քանիչ նշանակելու է երեւան հանելու համար այդ զեղծումները։

—Բուսանոցս մէջ իբրեւ կարող դերասանների մեծ անուն չունեցած էր Պապյանան, որ վերջերս մեռած ելլալով, իր լուսանցք յարգով Վրացիներ, հոգեհանգիստ կատարել տուեր են Թիֆլիզի իրենց եկեղեցիին մէջ եւ ներկայ գտնուեր է բազմութիւն մը դերասաններու եւ ժողովրդեան, որոնց կը յարգեն հանգուցեալի տաղանդը։

—Աղթամարայ Կաթող. տեղապահ Տ. Յովսէփ եպիսկոպոս կը տեղեկացէր Պատրիարքարան թէ Կուսց տեղապահ մարմիններէն Վարդան տարկաւորը տարեկոյ ձեռնադրելով տեսուներ է Տ. Եղիշէ։

—Դամիսլիի Տ. Եղիշայոյ քահանան Յ Պատրիարքին դիմելով դրով մը լուսնած է թէ տեղւոյն եկեղեցիին Թազ. Խորհուրդը կը դժգոհակ վճռելու իր պահանջը եւ մինչեւ ոտան կը խնդրէ Ս. Պատրիարքին որ իր մասին կարգադրութիւն մը ելլայ ա եւ է տեղ պաշտօնավարելու համար, ուր պատրաստ է երթալու եւ զրեթէ զինքը հոգեւոր իշխանութիւն Ս. Պատրիարքը՝ փոխանորդ Սրբազանին լանձնարարած է լիչեալ քահանային խնդրանքին գոհացում տալ։

ՊՐԱՖԻՊԱԿԱՆ

Առ արժանապատիւ աւագերիցուս եւ փոխ աւագերիցուս եւ քահանայս եւ առ Պատ. Թազ. Խորհուրդս մայրաքաղաքիս, ողջոյն սիրոյ եւ օրհնութիւն ամի բանեանդ։

Քրիստոնէական զգաստութեան պտուղն է մասնաւորապէս զգոյշ լինիլ որպէս զի ինչ որ ասուածոյն պաշտամունքս կը պատանի, մաքուր ելլայ եւ վայելչայ եւ լայմաբարար եւ զի ամէն նուիրեալներ եւ կանոնական պայմանները կատարեալ գտնուին։ Այդ զգուշութիւնները առա ել եւս կարեւոր են երբ Ս. Եկեղեցոյ խորհուրդներն եւ նիւթերն ու օգտակարները պատրաստելու խնդիր կը լինի։ Իսկ Պատարագի Ս. Խորհրդոյն համար ասուելոցին եւս զգուշութեան կարիքաւոր լինելը ամենուն որոշ մի բան է։

Ամէն հաւատացեալ գիտէ թէ Ս. Պատարագին համար գործածուած նիւթերը պէտք է մաքուր ելլայ եւ թարմ, վասն զի թէ իսկ չանենայ, ճարմակ ալիւրէ լինելու, ոչ մէկոյ վարժ ձեռքերէ ելնէ, այլ եւ նոյն իսկ, քահանային ձեռքով պատրաստուի, որ ոչոքի պատրաստութեան ասեն ոստմաներ եւ չարամաներ ալ կրնենալով կ'ոչոքէ։ Սակայն Ս. Պատարագի ոգորը միայն նշանարդ չէ, այլ նշանարդ ու գինին հաւատարդէս սեղան կ'ելնեն եւ Ս. Հաղորդութեան խորհուրդին նիւթ կը լինեն եւ կը որդանաւորեն։ Արդ, ինչ որ մէկ նիւթին համար անհարժեշտ կը նկատուի, միւս նիւթին համար անարարեր չկրնար ելլալ եւ այդ նպատակով եկեղեցիներու մէջ ուսարարութիւն եր երբեմն պատարագի բարձրագոյն լասկաղ պատարագել ալ քահանային եւ պաշտօնէից ձեռաք եւ խնամով պահել զայն, քանի որ գինին թարմ պատրաստուելիք բան մը չէր, եւ քաղցուն տանն ոնց՝ ելով միայն կրնար գինի ելլալ։ Սակայն հ ձանի ուշադրութեանց դժուարութիւնը պատճառ եղաւ հանդէ այդ պայմանը դանց ընելու, եւ երբ գինին տեր բարեպաշտներ ալ դառնալուն լասուի բարձրագոյն նուիրելի, հարկ եղաւ գինեվաճառներու դիմել, եւ մասն առ մասն, եւ երբեմն ալ ամբամ առ ամբամ, ա եւ է վաճառել մը ամենայր պատարագի բարձրագոյն ճարել։ Այդ անդուլութիւնը հեղինեաւ ընդարձակուելով՝ տարիներ ետքը պարզել ինքնիրեն։ Ս. Պատրիարքը՝ փոխանորդ Սրբազանին լանձնարարած է լիչեալ քահանային խնդրանքին գոհացում տալ։

Ս. Արիւզոյ քահանային՝ նոր հաղորդութեան մը ընդարձակեան ձեռնարկելու համար։

—Շիլլիի գերեզմանատան լանձնաժողովը, առպանաքար մը չինել տալու մասնիր է հանգուցեալ Տ. Խորէն Աշեղեան Արքեպ. գերեզ՝ ին վրայ։ Ինչպէս յայտնի է, հանգուցեալ Տ. Խորէն Արքեպ. Արմաշի Դպ եվ՝ ին հոգատարն առաջ մը եղած է, եւ իր կարգադրութեամբ Արմաշի վանահայրութիւնը վերապահեցաւ օրուան Պատրիարքին։ Մնացեալ է նաեւ հանգուցեալ Պատրիարքին կա՝ կը. որ լեռալ չգործադրուցաւ։

—Վարչական ժողովները եւ Խորհուրդները լասալիկայ շարթաւ կը վերսկսին իրենց նիստերուն, իսկ Ուսումնական Խորհուրդը այս ուրբաթ կը սկսի իր նիստերն։

—Բ.ՀՕՄ-ի եւ Զարանեանի առաջնորդական տեղապահ Տ. Վահան Եպիսկոպոսն եւ Տ. Եղիշէ Եպիսկոպոսն վաղ.ներու պաշտօնը հաստատուն կայ. Պէտքերը չնորհուած ելլալով, երեկ լասնաւուցան Պատարագաան։

—Սամբիոյ Թազ. Խորհրդարանին մէջ կերակի օր Պատ. Փոխանորդ Տ. Գարբիել Սրբազանի կողմէ նեղում չնորհուեցաւ Տ. Արքար քահանայի, Աւագերեց Հօր եւ Թազ. Խորհրդոյ ինդրանքով։

—Թիֆլիզի առաջնորդարանի եկեղեցական ժողովին մէջ զեղեցաներ գործուած ելլալով Մայր Աթոռէն, Սիւնեաց որոշեր եւ լասուկ քանիչ նշանակելու է երեւան հանելու համար այդ զեղծումները։

—Բուսանոցս մէջ իբրեւ կարող դերասանների մեծ անուն չունեցած էր Պապյանան, որ վերջերս մեռած ելլալով, իր լուսանցք յարգով Վրացիներ, հոգեհանգիստ կատարել տուեր են Թիֆլիզի իրենց եկեղեցիին մէջ եւ ներկայ գտնուեր է բազմութիւն մը դերասաններու եւ ժողովրդեան, որոնց կը յարգեն հանգուցեալի տաղանդը։

—Աղթամարայ Կաթող. տեղապահ Տ. Յովսէփ եպիսկոպոս կը տեղեկացէր Պատրիարքարան թէ Կուսց տեղապահ մարմիններէն Վարդան տարկաւորը տարեկոյ ձեռնադրելով տեսուներ է Տ. Եղիշէ։

—Դամիսլիի Տ. Եղիշայոյ քահանան Յ Պատրիարքին դիմելով դրով մը լուսնած է թէ տեղւոյն եկեղեցիին Թազ. Խորհուրդը կը դժգոհակ վճռելու իր պահանջը եւ մինչեւ ոտան կը խնդրէ Ս. Պատրիարքին որ իր մասին կարգադրութիւն մը ելլայ։ Ս. Պատրիարքն որ իր մասին կարգադրութիւն մը ելլայ ա եւ է տեղ պաշտօնավարելու համար, ուր պատրաստ է երթալու։ Բարեբարեաց զինքը հոգեւոր իշխանութիւն Ս. Պատրիարքը՝ փոխանորդ Սրբազանին լանձնարարած է լիչեալ քահանային խնդրանքին գոհացում տալ։

ԱՌԱՋԱՐԿԱՆ

Առ Սրբազնագոյն ուսուցիչս եւ փոխ աւագերիցուս եւ քահանայս եւ առ Պատ. Թազ. Խորհուրդս մայրաքաղաքիս, ողջոյն սիրոյ եւ օրհնութիւն ամի բանեանդ։

Քրիստոնէական զգաստութեան պտուղն է մասնաւորապէս զգոյշ լինիլ որպէս զի ինչ որ ասուածոյն պաշտամունքս կը պատանի, մաքուր ելլայ եւ վայելչայ եւ լայմաբարար եւ զի ամէն նուիրեալներ եւ կանոնական պայմանները կատարեալ գտնուին։ Այդ զգուշութիւնները առա ել եւս կարեւոր են երբ Ս. Եկեղեցոյ խորհուրդներն եւ նիւթերն ու օգտակարները պատրաստելու խնդիր կը լինի։ Իսկ Պատարագի Ս. Խորհրդոյն համար ասուելոցին եւս զգուշութեան կարիքաւոր լինելը ամենուն որոշ մի բան է։

Ամէն հաւատացեալ գիտէ թէ Ս. Պատարագին համար գործածուած նիւթերը պէտք է մաքուր ելլայ եւ թարմ, վասն զի թէ իսկ չանենայ, ճարմակ ալիւրէ լինելու, ոչ մէկոյ վարժ ձեռքերէ ելնէ, այլ եւ նոյն իսկ, քահանային ձեռքով պատրաստուի, որ ոչոքի պատրաստութեան ասեն ոստմաներ եւ չարամաներ ալ կրնենալով կ'ոչոքէ։ Սակայն Ս. Պատարագի ոգորը միայն նշանարդ չէ, այլ նշանարդ ու գինին հաւատարդէս սեղան կ'ելնեն եւ Ս. Հաղորդութեան խորհուրդին նիւթ կը լինեն եւ կը որդանաւորեն։ Արդ, ինչ որ մէկ նիւթին համար անհարժեշտ կը նկատուի, միւս նիւթին համար անարարեր չկրնար ելլալ եւ այդ նպատակով եկեղեցիներու մէջ ուսարարութիւն եր երբեմն պատարագի բարձրագոյն լասկաղ պատարագել ալ քահանային եւ պաշտօնէից ձեռաք եւ խնամով պահել զայն, քանի որ գինին թարմ պատրաստուելիք բան մը չէր, եւ քաղցուն տանն ոնց՝ ելով միայն կրնար գինի ելլալ։ Սակայն հ ձանի ուշադրութեանց դժուարութիւնը պատճառ եղաւ հանդէ այդ պայմանը դանց ընելու, եւ երբ գինին տեր բարեպաշտներ ալ դառնալուն լասուի բարձրագոյն նուիրելի, հարկ եղաւ գինեվաճառներու դիմել, եւ մասն առ մասն, եւ երբեմն ալ ամբամ առ ամբամ, ա եւ է վաճառել մը ամենայր պատարագի բարձրագոյն ճարել։ Այդ անդուլութիւնը հեղինեաւ ընդարձակուելով՝ տարիներ ետքը պարզել ինքնիրեն։ Ս. Պատրիարքը՝ փոխանորդ Սրբազանին լանձնարարած է լիչեալ քահանային խնդրանքին գոհացում տալ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԻԶՄԻՐ, 6 փետրուար

Զեր պատուական օրաթերթի Իզմիրի լրագրի թղթակիցը «Բարեբարեաց մը պատասխան» վերնագրով իր վերջին գրութեան մէջ կարգ մը հանգամանքներ մէջ կ'բերու նախկին, նախորդ, ներկայ Ուսումնական Խորհուրդները իրար խառնելով եւ Տոքթ. Թէրզեան էֆ.ն նկատելով «իբրեւ ինքզինքին ձրի ուելամ ը նել ուզող»։

Պարտ կը համարիմ երկարագրով մը ճշմարտութիւնը եղեւան հանել։ Տիար Ա. Անանեանն Արեւելեան լուսնաւոր է թատերգիր իր «Ալ ու Զարդին մէջ Իզմիրի բուլոր նախորդ Ուսումն. Խորհուրդներէ կը ձաղկէր, գովեստ չասելով միայն ներկայ Խորհուրդին համար։

Պէտք է բացատրեմ նախ եւ առաջ թէ վերջին Ուսումնական Խորհուրդը կը բաղկանայ չորս անդամներէ, որոնց մէկուն գաւառի մահուամբը — Տիար Տոքթ. Վ. Ղազարեանի — կը մնային միայն երեք հոգի որոնք գործակցին չորսին աստուածային՝ հոգեւորական մասուցին Քաղաքական Ժողովին։ Սոյն երեք անդամները վերընտրուեցան, ունենալով երեւոյթ անդամախիզներ՝ որոնք լեռալ չորսի բարձրացան, անդամներու փափաքին համաձայն եւ սկսան շարունակել ինչ որ առաջուց դնուած էր եւ թերի մնացած. կարգ մը կրթական Տնօրինութիւններ կատարուեցան։

Անդամներէն Տիար Տոքթ. Թէրզեան անձնական զեղծմանց պատճառներով հրաժարեցաւ, ինչպէս նաեւ տարեգրագրի՝ նոյն պատճառներով. ասով հանդերձ որ եւ է անձնական նկատում հակակրութիւն գոյութիւն չունի եւ կամ չեն կրնար ունենալ. ընդհակառակը։ Միայն Տոքթ. Թէրզեան փափաքելով բացատրութիւն մը առ Տիար Ա. Անանեանի գրուածքին՝ ծանօթ լօղուանը գրած էր իմ հաւանութիւնս առանալ լեռալ, ուստի իրաւունք կ'ունենար առարգելու ի դիմաց նախորդին. խնդիր չէ ոչ ոքի համար թէ երբ մէկ կողմէն իր պաշտօնակիցներուն կը դիմէ, ճշմարտութիւնը պարզել խնդրելով, միւս կողմէն լօղուած դրեալ դրել, Չեմ լուսար երբեք որ Տոքթ. Թէրզեան միաքէ անցնէ վերաբերել իր այն պաշտօնակիցները՝ որոնք դեռ պաշտօնի վրայ էր մնան, երբ կը դրէ թէ «Խորհուրդ Ուսումն. Խորհուրդ» օգտակար բլլալու կը մթի եւ գծուած կրթական ցաւրեն կ'ընթացնալ։ Չէ՞ մի որ արդեն միասին դնուած եւ բոլորուած էր բոլոր այն դպրոցական կոր.

գագրութիւններէ՝ որոնք կիրարկուեցան։ Անդիր չէ թէ բոլոր Առաջնորդները անուանական վերատեսուչներ են բոլոր եկեղեցական, հրթական հասարակութեանց. անցեալ դպրոցական չրջանին Ս. Առաջնորդ Հայրը խարեւորդին թնդրանքին վրայ ընդունելը իրապէս վերատեսչի պաշտօնը, սա միշտ նախագահելով եւ բեռ բդին ներսուեան, եւ միշտ օգտակար բլլալով դպրոցներուն, այսու հանդերձ դնուելով այն պաշտօնը՝ Դարեան Սը.ը բազան ա՛ է թէ ինքը պատասխանատու, այլ պատիւ մը ընծայած եղաւ Խորհուրդին։

Կը կրկնեմ ինչ որ գրած էր Տոքթ. Թէրզեան թէ բոլոր Ուսումնական Խորհուրդները իրենց կարգագրութեան չափով ջանացած են օգտակար բլլալ. այսուհանդերձ չեն պակասած կարգ մը անհանգիստներ՝ որոնք իրենց անձնական չահուն համար միայն ատանձնած են որ եւ է պաշտօն այն Խորհուրդներուն մէջ, պարտաւոր մը որ դրութիւն չունի ոչ ներկայ, ոչ վերջին եւ ոչ վերջերիս Ուսումն. Խորհուրդի անդամներուն մէջ, որով ակ երբեւ կը տեսնուի թէ ոչ՝ վերջին յօդուածները ուելի թիւրիմացութեան արդիւնք են քան թէ ուղիղ ներքազգային ներգործութեան։

Հ. Ե. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ՆԵՇԱՆ ԱՆՈՍՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ չորեքշաբթի օր, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ նշանաւոր հանդիսութիւնը Հրոնա լեֆ. Մ. Այվազեանի՝ Օ. Զապել Զալեանի հետ, երբեւ կարգի ազգականներու եւ բարեկամներու ներկայութեամբ։

Հրոնա լեֆ. արդէն է՝ պատրաստ հանդիսաւորելու վաճառական Մամուտ էֆ. Այվազեանի, եւ ինքն ալ կը դաղտի հանդիսաւորելու վերաբերեալ ապրանք նեղու առնուելով, իր մեր եւ պարիսիս գործունէութեամբը երիտասարդ հասուցէն դիրք մը չունեցած ելլալով իրեն՝ դէպի ապարեզին մէջ։ Օր. Զապել կը պատկանի Ազգայ վարչութեան մը եւ պատուոյ շնորհներ մը եւ գուսարն է հանգուցեալ Պաղտասար էֆ. Զալեանի, իր ազնիւ ներգործութիւնը ու բարեմասնութիւններով հռչակաւոր։

Զալեան եւ Այվազեան քնամիներուն այս նշանաւորութեան առթիւ ասացան բազմաթիւ շնորհաւորութիւններ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ԲԱՐԻԶ, 26 փետրուար.—Ալիեզիրասի Դեսպանաբարձրդէն կարեւոր լուր մը չկայ։

ՓԷՐԼԻՆ.— Ընդհանրապէս Գերմանիի մէջ ոչոքս կը նկատուի թէ Ֆրանսա իր վերջին խօսքը չէ ըսած՝ Պ. Ռիվալաի կողմէ Պասսի Ֆան Ռասավիրի ուղարկուած ծանուցագրին մէջ, եւ թէ Դեսպանախորհուրդը ամբողջական նիստի մէջ Պ. Պ. Վիլհելմի եւ Հանոթի միջամտութիւնը կարելի համաձայնութեան մը ձամբան մէջ պիտի դնէ պանքայի ու ռազմական դիմադրութիւնները։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի կառավարութիւնը մինչ էջերու իրաւարարական ատեան մը կը նշանակէ Ալիեզիրասի Դեսպանախորհուրդը։ Կ'լսուի թէ Դեսպանախորհուրդը պիտի ճանչնայ Ֆրանսայի իրաւունքներուն ամբողջ հանդամանքը, հակառակ Մարոքի կառավարութեան թեւլդած առաջարկութիւններուն։

—Ա.ելիոյ թագաւորը, իր ներգործութեան ընդունելով ծերակուտական Պ. ոը Սէն-Ժերմէնը, յայտարարեց անոր թէ օրինաւոր կը նկատէ Ֆրանսայի պահանջումները Մարոքի խնդրոյն մէջ եւ թէ լուսաւոր է որ Դեսպանախորհուրդն ալ պիտի ընդունի այդ պարտքն եւ Ֆրանսայի ի նպաստ որոշում պիտի տայ։

ՓԷՐԼԻՆ.—Պաշտօնական չրջանակներուն մէջ նորէն կ'ըսուի թէ Գերմանիոյ արամադրութիւնը հանդէպ Ֆրանսայի միչտ հաւատարար էն։

ԱԼԻԵԶԻՐԱՍ.—Պ. Ռէվալաւ, իբրեւ չարունակութիւն մը պանքայի ծրագրին վերաբերեալ վերջին ծանուցագրին, համառօտ ծանուցագիր մը յանձնեց Պ. Ֆան Ռասավիրի, այդ խնդրոյն համար ֆրանսական ատեանէն ատեանէս պարզելով. նաեւ ըսելով որ Ֆրանսայի կառավարութիւնը այնպէս կը նկատէ թէ իր ատաջարկած լուծումը բնաւ չի վնասեր Մարոքի մէջ տէրութեանց հաւասարութեան ատեւարոկան ու տնտեսական խնդիրներու մասին, եւ կարծիք կը յայտնէ որ Դեսպանախորհուրդին առջեւ պէտք է վերջնական այդ խնդրոյն վրայ։

—Կարծիքնը տնփոփ է։ Գերմանները որ եւ է զիջողութիւն չեն ըներ։

ՀՌՈՄ.— Պապը դեռ հրամանագրեալ չպատուաստ ֆրանսական եկեղեցականներուն՝ կրօնական գործարարութիւնու մասին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կ'լսուի թէ Պասսն ալ Բարբէլ պաշտօն ուներ Վիլհելմ գայսերի մօտ՝ Գերմանիոյ հետ համաձայնութիւն մը ձեռք բերել, պարզելով Ֆրանսայի եւ մարոքական ազգութիւնը, եւ թէ այդ նպատակով առաջարկեր է Բարիզի սահմանը ընդունիլ գերմանական ճարտարագործական արժեքաւորներ, որոնք մինչեւ հիմա մերժուած են։ Կ'ըսուի թէ այդ առաջարկութիւնը նկատողութեան առնուեր է։

ՀՌՈՄ.— Բարձրանորդի մէջ երկարաշարժի երկու թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւագոյ ժողովը ընդունեց Իտալիոյ, Բուսիոյ ու Գլեմբալի հետ առեւտրական դաշնադրութիւնները, ինչպէս նաեւ մինչ Պեսարաբիոյ ատեւտրական յարաբերութիւնները կարգադրելու ծրագիրները։ Ժողովը ընդունեց նաեւ գինեւարդութեան օրէնքը։

ԲԱՐԻԶ.— Շանղիէն կը հաստատեն թէ ասոր հետեւանքն կը դարձուցեն Ամարիկայ ելեր եւ դեպ ի հարաւային Ափրիկէ հանքերը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Իրլանդայեն առնուած լուրերու նայելով Հիլեսթի հինգ նաւեր քշեցեր են Ինիսկիլէնի ծովեզերքին վրայ։

—Անգլիոյ թագաւորը, հինգշաբթի օր, Բարձրամաւէն Վիքթորիա էնս Ալպերթ զբոսանաւով ճամբայ պիտի ելլէ դեպ ի ցամաքային Եւրոպա։

ԲԵՌԵՐՍԿՈՒՐԿ.— Կայսրը ընդունեց Թիկրանի ուսանական դեսպան Պ. Սրբեքերի հրաժարականը։

ԲԱՐԻԶ.—Պէրթալէն կը հաստատեն թէ երկաթուղիի խնամ բուռն ցնցում մը զգացուեր է Բելգիոյի մէջ. նաեւ զգում մը ալ պատահեր է։ Երկու հաղորդ հոգի մեռեր են այդ պատճառի մէջ։

ՓԷՐԼԻՆ.—Այթել Ֆրիտրիխ իշխանին նշանուեցաւ՝ Սոֆի-Շարլոթ իշխանուհին Պրունսվիկի մեծ դուքսին եւ մեծ դքսուհիին հետ։ Շքեղ հանդէսով տաղաւորուեցան Գելվիս դղեակը։ ուր ընդունեցան Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհիին եւ կայսերական գերդաստանին միւս անդամները։ Դղեակին առջեւ դիմաւորեցան Լեռամ մը՝ Այթել Ֆրիտրիխ իշխանին հրամանատարութեանը տակ, զինուորներ ու պարիսներ ընծայելու։ Ս.Ֆլ-Շարլոթ իշխանուհին ամբողջ ճամբուն վրայ, թնչպէս նաեւ դղեակին առջեւ հանդիսաւորութեամբ ողջունուեցաւ տասուր բազմութեան մը կողմէ։

ԲԱՐԻԶ.—Սրբազան Լրանցքին հանդիսութիւնը 1906 փետրուար 20ին եղաւ 220,000 ֆր. տարեկան տարի փետրուար 20ին 250,000 էր։ 1906 յունուար 1էն մինչեւ փետրուար 20, հասուցեր է 15,440,000։ Անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցին 18,256,742 էր։

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹ ՍԻՒՐ-ԼԸ-ՄԱՅՆ.— Գերմանական թաղաւորը մեկնեցաւ։ այսօրուան իր գամարումին մէջ, ոչ մեկոյ անգլ. ազգերան մեկնեցումով զբաղեցաւ, քան ասվորութեան, այլ որոշում մը ասուաւ հանձ ի նպաստ ֆրանքֆուրտի մուրնեցոյ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զարմանալի չէ՞ զարմանալիութեան մէջ պիտի մինչեւ լուծեալ Դեսպանախորհուրդին դժուարութիւնները։ Այդ լուծումը ընդունելի պիտի ելլայ, քանի որ Ֆրանսա հաստատած է ամէն կարելի մէջտեղ։

ՓԷՐԼԻՆ.— Դերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին, իրենց ամուսնութեան 25,դ տարեդարձին առթիւ, հաւերներ տարան Ռուսիոյ։ Իտալիոյ ու Ճապոնի վիճակներէն։ Անգլիոյ թագաւորը ուրիշներ դեսպանատան ոգեկոչ մը հարուցանեն։ Ֆրանսայի ու Մ. Նահանգաց նախագահները չնորհաւորական նամակներ։ Աւստրիոյ կայսրը հաւերը ստանալով վիլհելմ Բ. քառ թէ կը փափաքի մօտերս անհապարել Ն. Վեհափառութեան հետ։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱՀԱՐԱՆ

ՓԱՓԱՆՈՒՄ 13 Փետրուար

Օսմ. Բանասիրաբ Միաց. Օ.Ո.	102	14
Ամէնէն բարձր գին »	102	26
Ամէնէն վար գին »	102	12
Բասմէլի Երկաթուղի գաց Ֆր.	140	63
Ամէնէն բարձր գին »	140	50
Ամէնէն վար գին »	141	50

ԹԱՑՈՒՄ 14 Փետրուար

Օսմ. Բանասիրաբ Միաց. Ք.Կ.	102	13
Բասմէլի Երկաթուղի Ֆր.	140	50
Շէրքէթի Խայրիէ	36	—
Բարասու	115	50
Ռէժի	17	25
Օսմ. Պանքա	—	—
Ցունական Պանքա	634	—
Տէրքօս	295	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	4	22
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	7	65
» ժուխանա	2	92
» պարտաթուղթ	688	—
Բարափ Կ. Գալաս	515	—
Թրանսվալ	52	—
Քրէտիթ Ֆոնսիէ էժէրսիէն Ա	328	50
» » » Բ	271	—
Լավրիսա	60	—
Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ	18	50
» » պարտաթուղթ.	527	—

ՓՈՆԱՆԱԿԱՆԴԻՐ

Լանտան 3 ամիս	Ղրշ. —	—
» » » չէք	»	110 02½
Բարիզ » »	Ֆր.	22 85
» » » չէք	»	— —
Գերլին անտակս չէք	մարք	18 64
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	21 87

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 22
Անգլիական ոսկի	»	110 —
Բօլ Էմբերիալ	»	20 20
Բրիմիզ	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 05
Մէճիտիէ	»	— —
Բուլգի Թղթադրամ	Օ. Ո.	3 75

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱՀԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Փետրուար

Անգլիական Բանասիրաբ		90 37
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	93 12
	գոց.	93 25
Օսմանեան Պանքա		15 25
Ռուսական 1888–1889		83 —
Հելլենական 5 %		52 75
» Մենաբոլ		52 25
Պուլկարական 1892		101 —
Եժիպտէն Իւնիֆիտ		105 25
Ճապոնական %		89 50
Թրանսվալ		1 93
Զէրպրաս		1 59
Փոխանակագիր		25 33¾

ԲԱՐԻԶ, 26 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 27
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց.	94 30
	գոց.	94 22
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	631 —
Օսմանիէ	»	— —
Բասմէլի երկաթուղի	»	144 —
Օսմ. մաքսատուն	»	484 —
Օսմ. Ռեժի	»	401 —
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	»	513 —
Քէյթի Լիմիթ գուրանք կա.	»	1131 —
Իտալական Ռանթ	»	105 17
Սպանիական արտաքին	»	93 60
Աւստրիական	»	100 25
Թրանսվալ	»	51 —
Ռուսական 4 % 1901	»	83 35
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 150
Պալիա Բարայարն	»	641 —

ՎԻԵՆՆԱ, 26 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240 60
Բասմէլի երկաթուղի	»	150 —
Օսմ. Ռեժի	»	— —

ԳԵՐԼԻՆ, 26 Փետրուար

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	92 60
Բասմէլի երկաթուղի	»	145 10
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103 20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 305

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԳԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան Թաղեալ Հասարակաց Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Բարտուզի հոմ քերու ընդհանրութիւնը հասուցած ելլալով՝ իր դրամագլխին լուսման համար հրապարակ հանած իւրաքանչիւրը 4.40 օսմ. ոսկիներ 8000 բաժնեթուղթերուն (թիւ 12001-20000) դրշմասուրդը, այդ բաժնեթուղթերի տիրոջները պէտք է որ դրշմի դիւանը ներկայանան զանձ, որ կը գտնուի Զէյթունի մէջ, Գալատա, եւ ուր այդ այժմեալներուն դրշմանելու կանոնական ձեւակերպութիւնը պիտի հասարակ առնց ա եւ է ծախքի։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

10)23 փետ. 1321 1—3

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՎԷՐԱՑՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԽԱՒՈՐ 100,000,000 ՖՐԱՆՔՈՎ
ԱՄՓՈՓԱԳՐՎԻՆ 20,000,000-ՈՎ
ՊԱՀԵՍՏ՝ 28,000,000 ՖՐԱՆՔՈՎ

Հիմնուած 1869ին

Կենտրոնատեղի՝ Վիէննայի։ Տասնիւնը գրասենեակներ նոյն քաղաքին շրջանակներուն մէջ։

Մասնաճիւղեր՝ Բրաքա, Կրաց, Գրեն, Աւստրիկ, Բէյրութ, Լէմպերկ, Զէրնովից, Բլանկէ-Փուրի, Գրիւնեթ-Պալա, Բարլեաղա, Բիւլեն, Բրզէրեն, Սեր-Բալեան, Թելբիս, Վիլնա եւ Վէյզը-Նէսշատ.

Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻ, Բանասէր խան՝ ատաբիկան նամակատան վրայ։ ՊՈԼԻՍ, Գալաթիոյ Աչեր Էֆէնտի փողոց, Էլեկտրիք խան։

Վէ՛ր որ Պանք-Վէրայն պանքայի ամէն տեսակ գործարարութիւններ կը կատարի։ մասնաւորապէս հաշուեթղթոց բանալ — արժէթուղթեր պահել եւ իրենց ուսանդ ընդունել — հաշուեթղթոց-ով փոխանակութիւն կատարել։ Իրենց ուսանդ ընդունելով արժէթուղթեր հաւալն — չեկեր, վարկի թուղթեր ու փոխառագրիներ տալ եւ հեռագրական վճարումներ ընել— Սակարանի համար լանձնարարութիւններ գտնուիլ — արժէթուղթեր գնել ու վաճառել Կալսայ եւ օտար հրապարակներու վրայ — գնչէլ ու գանձել կարելիներ եւ փոխառագրիներ — գնել ու վաճառել փոխառագրիներ — ի տես ու պարտաճամամով վճարելի պտնեներ։

Սնտուկը կը բացուի առաւօտեան ժամ 9½ին եւ կը փակուի իրիկուան ժամ 4ին։

Ուրբաթ օրերը՝ ժամ 9½ին կը բացուի եւ ժամ 1ին կը փակուի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Հարիւրին չորս տարուայ օսմ. Քանանի պարտաճիւղը ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ մինչ Թիւ 20 վաստակներ որոնց վճարման պայմանաժամն էր 1900 մարտին, մինչեւ փետրուար 28|13 մարտ ԷՖԷՆԴԻԿՈՒԹԻՒՆ, չեղեալ պիտի համարուին։ 7—9

Կ. Պոլիս 7 փետր. 1906

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի

ԱՄՍՕՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՐՈՒՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՈՎ

ԵՒ ՊԱՐՏԱՏՈՒԹԻՒՆՈՎ

Վերջնական խորհուրդը կազմուած է սապտ.—Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բէսմազօլլու՝ նախագահ, Պ. Էրիկն Ֆրանկիատիս՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Գօրասի, Նորատունքեան, Մաձաս, Է. Էմպրիքոս, Ա. Լամարինոսի, Լ. Ջարիճի՝ անդամ։

Կեդրոնական տեսչութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սոփոկլ փողոց, Թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Պէրլին, Գրիմսպ, Վալս, Սուրիա, Բաթում, Բոնտոս, Բալտիմոր, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխադրութիւններ՝ հաշուեցիներով ու տրժեքներու եւ իրեղէններու փոխարէն, դրամագիր, փոխառակագիրներ հրատարակ հանել, չէքեր, վարկագիրներ եւ հաստատրիտի հրամանով վճարումներ Օսմանեան, Թուրքիոյ, Նպոլեոնի ու Նբրոպայի վրայ, հաշուեցիներ, տրժեքներու պահպանութիւն, գրօնների եւ տրժեքներու գանձում, ոսկերանական հրամաններու գործադրում մեր հրատարակին եւ արտասահմանի վրայ։ Գնում եւ վաճառում արդեւաւոր տրժեքներու, ինչպես Օսմանեան Ապառիկ Պանքային, Բրքական, Բրքեր Ծանոյի էսքրոսներ, Վիլ ոք Բարիզ, Վիլ ոք Գրենուէլ, Բրքեր Ծանոյի ոչ Ֆրանսի տրժեքներուն, կանխիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Ապառիկ տրուած դրամի տոկոսները

Ոսկիով տարի դրամ քաշել	3 0/0
Վեց ամսուան համար	3 1/2
Մեկ » »	4 —
Սակաւ » եւ ուրիշի համար	5 —

19—50 Տնօրէնութիւն

Cie RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

ԵՒ ԱՌԻՍՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երեւելի ուղիներ

Փետրուար

Դշ. 14 27 Եկեղեցաբոլ ժամը 10ին առաւօտ, Յարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Փոքա, Թաղալաւ-Եամ, Գէրսէմ, Ծոփա, Բաթ-Սայիտ, Ազիրանգիրտ ժամը 4ին իրիկուն։

Ե. 16 29 Հոգեւոր ժամը 10ին առաւօտ։

Երբ 18/31 Մէթելին, Իզմիր, Բիրէ, Ալեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։

13 Օսկան ժամը 2ին իրիկուն։ 44—50

Ատենապետ, ՋԱՐԵՀ ԵՕՍՈՒՖՅԱՆ

ՅԱՄԱՔԱՅԻՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՊԱՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԻՆ

VICTORIA DE BERLIN

Ռնի օժիտի, բոշակի ճիւղեր

Ապահովագրեալ գումար 1904ին Ֆր.		1,491,279
Պահեստի դրամ 1904ին	»	605,718,000

Հաստատուած 1853 սեպտ. 20ին արքայական հրամանագրով եւ ուղղակի կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ։

ԸՆԿ. ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Օսմ. Կայս. Պանքա եւ Քրէտիտ Լիոնէ

Լիազօր Ընդհ. Ղեկավարուհի Ա. Կ. ԼԻՒԶԷՆԱ

Կայսրա, Գերեֆէր խան Օրիանդ-Պանքի դէմ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇ

Ընդհանր Հրամ. Կ. Պոլսոյ եւ Օսմանեան

Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն
Բարեկամ	1069	Յիսուս	1211	Հիւսակա	1581	Մարգիկա	1709	Սարգիս	1111		
Գլուխ	3607	Յովհան	987	Ինեան	1730	Մարգարէ	3887	Տիրան	1735		
Եղէգն	1541	Տաւրոս	2383	Հարազատ	2809	Մայր	1057	Սեղմիր	1191		
Ճշմարտ	1277	Ցաղագ	1713	Հաւատք	595	Մանկերէցներ	1785	Սրբոց	1203		
Դասակ	1332	Քիւրմա	501	Իսկ	2354	Մեղանչ	2419	Թատրոն	1233		
Հոգաբեր	1264	Իպոլ	2464	Խոսեմ	5540	Նէրս	1033	Ի. Ուիլսոն	1545		
Գրիֆիթս	4481	Ելատրոս	1530	Ձիւնս	1380	Օձեր	4100	Թարթ	3327		
Ցէյրս	1371	Խոսրոյ	1341	Գիլբոս	1053	Ծնեցաք	4023	Թոլէս	1470		
Դալիրոս	1287	Ցեսու	934	Գալրոնս	3307	Օրլանս	1535	Ուրեկնս	743		
Դամէս	1244	Ինկնեռ	1328	Գէմս	1709	Բալէրմ	1637	Վասոր	1914		
Դաղս	1094	Տրամինկ	849	Լէս	1053	Բոլս	510	Վայս	1389		
Զիրակս	2739	Ցրանդիրոս	4582	Լէբանոս	2272	Բիանս	2229	Վայնուլի.	2393		
Միտէրս	1831	Գալիլէս	3060	Լիվոլոս	1643	Ինեոլոս	1863	Եէս	1360		
Դուգլաս	4535	Կիսոնս	1243	Լոբէլոս	3181	Բալս	1513	Զէրս	1200		
Դանիէլ	3906	Գաղ	1011	Մալմս	724	Բուէս	1789	Թարս			
Դեղաս	895	Գրոսոս	1695	Մարգնկս	2273	Բազարիս	156	Մայ ն			

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են։

Քօլեկցս չոգենաւը, նաւապետ Գոմոսը։

Բարս չոգենաւը, նաւապետ Ճարքոն։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին։

Վասոս չոգենաւը, նաւապետ Ռիպուվէր, մասոյ 22ին։

Միքասս չոգենաւը, նաւապետ Թարրս, մարտ 5ին։

Դիմել առ Դարթանկոս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ԻՍՈՆ

Թիւ 22—24, Գրէշիանք Միւլլէր խան. Դարթանս 10 20—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթևեկ. 1905 սեպտ. 1 (Ն.Տ.) կիրակէ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՑԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մեկ.	12 30
Գաղլի խան		1 1
Զուսմա		1 45
Արբդ էօրէն		2 13
Մահասուն		2 42
Գարաման	մաս.	3 13
	մեկ.	3 28
Սիլորվա		3 54
Այրանէզ-Տէրվէնտ		4 44
Ալտա		5 20
Էրէյլի	մաս.	5 45
	մեկ.	6 5
Գուլիէուլու	մաս.	6 20

ԴԱՐՁ

Կայարան		Իրիկ.
Գուլիէուլու	մեկ.	6 35
	մաս.	6 53
Էրէյլի	մեկ.	8 50
Ալտա		9 17
Այրանէզ-Տէրվէնտ		10 1
Սիլորվա		10 43
Գարաման	մաս.	11 7
	մեկ.	11 22
Մահասուն		11 55
Արբդ էօրէն		12 24
Զուսմա		1 —
Գաղլի խան		1 35
Գոնիա	մաս.	2 5
	մեկ.	2 15

49—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՕՊՅԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՌԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՇԵՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պիդիկ չոգենաւը, նաւապետ Քանամէնէ մասէրօ մասոյ 27ին Մարտիրոս։

Փարս. 23ին, Արմանճ, Մարտիրոս։

Ա. կարգ Բարիզի համար 300 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարիզի » 130 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Ճանապարհորդներու համար դիմել Գարթանկոլի Թագեանէ քարտէզին վրայ։

15 15—50 Ֆ. ԹԷՔՈՒԼ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԵԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ. ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՇՈՒՆ Վ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօրը հատորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հեղինակէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պահանջուն է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին ստիճանի կատարեալ, իրապէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հրանալի բառարանը գերազանց է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կատարելի է ստանալ այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբարնաս փողոց, Թիւ 17, խնդրելին՝ 16 եռեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք առաջագրեալ ասեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբարնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրողները կը ստանան հրատարակուած վեց փոքրաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։ 25 13—50

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող օգնեցաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սկդի	Նայրօֆրիս
Միճնիս	Էմէյսիս
Բաւիսիս	Գուզիրիս
Թէյպր	Սօկրիս
Նարտօճ	Տայիլի
Նավարին	Ֆարու
	Թիպս

Առաջին կարգի չոգենաւերը չատ հանդարտաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, եւրոպական-Թեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեղաւոր ունին։

Երկրորդ կարգի չոգենաւերն ալ տան մանրամասն Թուով ճամբորդներ ի՛նտանեն բայց տեղաւոր չունին։ սդերլին

Ի. Գալաթ Լիվերբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց համ Ղալաթիոյ մասը հանելու համար՝ իրենց հրահանգները ատեն չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ ի՛նդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕՂ Լ. ԸՆԿ.

Գարնակալ

Ուիթ-Լ խան, Գալաթ գարաս. Գալաթ

ՃԷՕՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.

34—50 31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ

ՖՐԻՆՃԻՐՑ CO D

ՀԵՆԵՐԻՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Երէ ամիսը երեւ. տեղամ կը բանին

Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ մասեր

Անուանք	Թուն	Անուանք	Թուն
Իվէնիա	18900	Մինիանիա	550
Սարատնիա	18900	Գանիսլոնիա	4847
Լուսանիա	12950	Վէրլա	3229
Ֆամանիա	12950	Բալմա	2341
Սուլիանիա	8615	Բիրմա	3926
Ելանիա	8128	Տիրիա	2938
Գրանիա	8120	Ֆամանիա	3558
Սիրիա	7393	Ալիգրա	2181
Ելանիա	7369	Էրիտուլի	1600

Դիմել առ ՎԱԼԹԵՐ ՍԻՄՍ Լ. ԸՆԿ, Մէյմանէթիլ խան, Թիւ 6, 7, 8, Հաս աթիս. Գարա Մուսթաֆա փողոց

31—50

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի թուղթի վաճառման առնուն Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ տեսակ վրայ նշանակուած թղթոցներ վիճակահանութեան (Արեւելեան Սիկարթուղթ) Թիւերը։ այս Թիւերի ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երիւ ամիսը առնգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի շահին հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ	պիտի	շահի	Ա	Թիւ	շահողը	1	անձ	դրշ.	ոսկի դր.	10000
1	»	»	»	Բ	»	»	1	»	»	»	1000
2	»	»	»	Գ	»	»	2	»	»	»	500-ական
6	»	»	»	Դ	»	»	6	»	»	»	300 »
12	»	»	»	Ե	»	»	12	»	»	»	200 »
28	»	»	»	Զ	»	»	28	»	»	»	200 »
850	»	»	»	Է	»	»	850	»	»	»	25 »

900 Թիւեր պիտի շահին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։

Ուշադրութիւն. սիկարի Թուղթի տարբեր տեսակներ Թիւ մը եւ Թուղթեր որ վիճակահանութեան ելնալ մասնակցելու համար։

Մեր սիկարի Թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը տնուլիլ եղած եւ հաստատուած է ամենատպնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար բլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր Թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տարբը 100 երես մինչեւ ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դրամներու 10,000։

Անմիջապես կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շահողը սիկարի Թուղթի տարբի շահող Թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան։ Իզմիր. Աթանասիոս եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ Կ. Պոլսոյ մէջ պէտք է դիմել Պ. Պ. Ս. Մատեոս եւ Ընկ.։ Իսկ Պոլսոյ գործ՝ Զիլէք բարար Ալիքբարմագեան խան։ 8—26

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԱՒԱՌ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեղերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նեղասահման պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արտադրանքներու, նամակներու եւ հաստատութեան պատահարներու, նաւերու ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստացեալ խորտակումներուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	149,852,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	355,840,000 »
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին եւ տոկոս	64,558,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւնը համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ագրբեան խան, Վալիտեան, Գալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՋ 11 30—50

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Նոյեմբեր 1 (Ն.Տ.) Չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ—ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

Կայարան		Թ. 2 Ձամբ. Առտ.	Թ. 44 Խառն Առտ.	Թ. 4 Ձամբ. Առտ.	Թ. 6 Ձամբ. Առտ.	Թ. 8 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 10 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 22 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 12 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 14 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 16 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 18 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 20 Ձամբ. Իրիկ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Բարաքէօյ Կամուրլ	մեկ.	1 15	1 5	3 36	5 3	6 14	7 28	8 28	9 59	10 30	11	11 36	12 33
Հայատար Փաշա	մաս.	1 35	1 5	3 56	5 23	6 34	7 43	8 48	10 19	10 50	11 20	11 56	12 53
	մեկ.	1 42	2	4 1	5 28	6 39	7 48	9	10 24	10 55	11 25	12 4	1 —
Բրզլ Թէրբաք	»	1 51	—	4 9	5 36	6 47	7 56	9 9	10 32	11 3	11 33	12 12	1 8
Ֆէրէր Եոլու	»	1 54	2 11	4 12	5 39	6 50	7 59	9 13	10 35	11 6	11 37	12 15	1 11
Կէօզ Թէփէ	»	1 58	—	4 16	5 43	6 54	8 3	9 19	10 39	11 10	11 41	12 19	1 15
Էյէնբէյ	»	2 3	2 22	4 20	5 48	6 58	8 8	9 25	10 44	11 13	11 46	12 23	1 19
Գոսթանդը	»	2 12	2 32	4 26	5 54	7 4	8 14	9 34	10 50		11 52	12 30	1 25
Մալթէփէ	»	2 22	2 44	4 35	6 2	7 13	8 23	9 46	10 59		12	12 38	1 33
Բարթալ	»	2 33	2 57	4 45	6 12	7 23	8 33	10 2	11 9	մաս.	12 11	12 48	1 43
Բէնաիլ	մաս.	2 40	3 7	4 52	6 19	7 30	8 40	10 12	11 16		12 18	12 55	1 50
	մեկ.		3 12					10 22					
Թուզլա	»		3 34					10 43					
Կէյպզէ	»		3 54					11 3					
Տիլ Իսքէլէսի	»		4 16					11 25					
Փափչանտիլ	»		4 26					11 35					
Հէրէքէ	»		4 43					11 52					
Սարքմա	»		5 4					12 15					
Թիւրքիւն Զիֆթլիք	»		5 17					12 28					
Տէրինճէ	»		5 28					12 39					
	մաս.		5 42					12 53					
Իզմիտ	մեկ.		6 7										
Գէօյիւք Տէրպէնտ	»		6 42										
Սապանճա	»		7 6										
Համիտիէ	»		7 30										
Կէյվէ	»		8 13										
Աք Հիսար	»		8 35										
Մէքէնէ	»		9 4										
Լէֆքէ	»		9 28										
Վէզիր Խան	»		10 3										
	մաս.		10 44										
Գիլէճիք	մեկ.		10 55										
Բարաքէօյ	»		12 5										
Գէօյիւք	»		12 50										
Ին Էօնիւ	»		1 40										
Զուլքար Հիսար	»		2 11										
Էսկի Շէհիր	մաս.		2 50										
	մեկ.		Իրիկ.										

1906 փետր. 14էն սկսեալ ամառնային ժամերուն

21—50

ԴԱՐՁ

Կայարան		Թ. 1 Ձամբ. Առտ.	Թ. 3 Ձամբ. Առտ.	Թ. 5 Ձամբ. Առտ.	Թ. 7 Ձամբ. Առտ.	Թ. 9 Ձամբ. Առտ.	Թ. 11 Ձամբ. Առտ.	Թ. 13 Ձամբ. Առտ.	Թ. 41 Խառն Առտ.	Թ. 15 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 17 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 19 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 21 Ձամբ. Իրիկ.	Թ. 43 Խառն Առտ.	Ձամբ. Իրիկ.	
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհիր	մեկ.													11 15		
Զուլքար Հիսար	»													11 51		
Ին Էօնիւ	»													12 23		
Գէշիւք	»													12 59		
Բարաքէօյ	»													1 33		
	մաս.													2 23		
Գիլէճիք	մեկ.													2 33		
Վէզիր Խան	»													3 9		
Լէֆքէ	»													3 44		
Մէքէնէ	»													4 17		
Աք Հիսար	»													4 43		
Կէյվէ	»													5 6		
Համիտիէ	»													6 —		
Սապանճա	»													6 16		
Գէօյիւք Տէրպէնտ	»													6 41		
	մաս.													7 13		
Իզմիտ	մեկ.													7 38		
Տէրինճէ	»													7 53		
Թիւրքիւն Զիֆթլիք	»													8 4		
Սարքմա	»													8 15		
Հէրէքէ	»													8 40		
Փափչանտիլ	»													8 51		
Տիլ Իսքէլէսի	»													9 2		
Կէյպզէ	»													9 31		
Թուզլա	»													9 53		
	մաս.													10 15		
Բէնաիլ	մեկ.	12 45	1 28	1 47	2 4	2 25	3 10		4 8	5 45	6 53	8 5	9 29	10 32		12 3
Գարթալ	»	12 53	1 36	1 55	2 12	2 34	3 18		4 21	5 53	7 1	8 13	9 37	10 45		12 12
Մալթէփէ	»	1 3	1 46	2 5	2 23	2 45	3 28		4 37	6 3	7 12	8 24	9 48	11 2		12 22
Գոսթանդը	»	1 11	1 54	2 14	2 32	2 53	3 36		4 49	6 11	7 20	8 33	9 56	11 16		12 31
Էյէնբէյ	»	1 17	2 1	2 20	2 39	3 —	3 42	4 27	5 2	6 17	7 26	8 39	10 2	11 27	11 46	12 37
Կէօզթէփէ	»	1 21	2 5	2 24	2 43	3 4	3 46	4 31	5 7	6 21	7 30	8 43	10 6	—	11 50	12 41
Ֆէրէր Եոլու	»	1 25	2 10	2 28	2 48	3 8	3 50	4 35	5 12	6 25	7 34	8 47	10 10	11 40	11 54	12 45
Գէզլ Թէփրաք	»	1 28	2 13	2 31	2 51	3 11	3 53	4 38	5 16	6 28	7 37	8 50	10 13	—	11 57	12 48
Հայատար Փաշա	մաս.	1 35	2 22	2 38	2 58	3 18	4 —	4 45	5 24	6 35	7 44	8 57	10 20	11 50	12 4	12 53
	մեկ.	1 42	2 25	2 43	3 3	3 23	4 5	4 50	5 34	6 40	7 49	9 2	10 25	12 15	12 15	1 —
Բարաքէօյ Կամուրլ	մաս.	2 2	2 45	3 3	3 28	3 43	4 25	5 10	5 54	7 —	8 9	9 22	10 45	12 35	12 35	1 20
														Իրիկ.		

1906 փետր. 14էն սկսեալ ամառնային ժամերուն